

Adviesgroep Borm & Huijgens

- integraal waterbeheer -

- [Home](#)
- [Over Ons](#)
- [Contact](#)

Planvorming Grevelingen en Volkerak-Zoommeer kent alleen verliezers

25 november 2014 WATERFORUM DISCUSSIEFORUM

De ontwerp-rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer ligt momenteel ter inzage.

Het zoete milieu van het Volkerak-Zoommeer, dat eindelijk in een gezonde balans is, wordt gekoppeld aan het probleemgebied van het zoute Grevelingenmeer. Met een doorlaat in de Brouwersdam verandert het gezamenlijke oppervlak vervolgens in een gebrekkig functionerend en ongewenst zeegat.

Het ontwikkelperspectief is dan ook niet zo rooskleurig als de visie voorspiegelt en leidt regelrecht tot een ecologische en financiële ramp. Desondanks gaat de planvorming onverminderd voort.

Gaten in het land

Zeegaten zijn grotendeels ontstaan door menselijk handelen en veroorzaakten tientallen watersnoodrampen, waaronder de Zuiderzeevloed (1916) en de Watersnoodramp (1953). Zeegatdynamiek is onze ervvijand die werd bestreden door de Zuiderzeewerken en de Deltawerken. Gebrek aan visie en daadkracht bij de landelijke stuurgroep van het Deltaprogramma maakt dat de noodzakelijke kustlijnverkorting nog altijd niet wordt voortgezet met afsluiting van de Nieuwe Waterweg. Zo blijft de Zuidwestelijke Delta verstoken van

aanvoer van zoet water. De Zeeuwse eilanden hebben nooit zo stevig in het zout gelegen als nu. Vroeger was er immers nog brak water vanwege de doorstroming met zoet rivierwater.

Waarom zoutbehoud?

Van al het water op de wereld is 97,5 % zout en 2,5 % zoet. Het meeste zoete water zit opgeslagen in ijs, sneeuw en in de grond en slechts 0,3 % daarvan, dus 0,0075 % van al het water, bevindt zich in meren en rivieren. We dienen dan ook zuinig om te springen met het relatief zeer zeldzame zoete oppervlaktewater, dat voor leven en welvaart van groot belang is. Tijdens de aanleg van de Deltawerken is echter besloten om van de Grevelingen, toen een gepland zoet meer, alsnog een zout meer te maken. Enkele decennia later blijken de milieuproblemen groot. We mogen concluderen dat de keuze voor een zout en stilstaand Grevelingenmeer foutief is geweest. Men dient vervolgens te zoeken naar doorstroombmogelijkheden in combinatie met estuariene dynamiek, hét natuurdoel van het Nationaal Waterplan. Met een estuarium kan de stormvloedkering als afsluitbare estuariummond eindelijk een hoge bijdrage leveren aan de West-Europese natuurwaarden.

Daarentegen is het binnenhalen van zout en getij onverantwoord in een land dat voor meer dan de helft beneden de zeespiegel ligt.

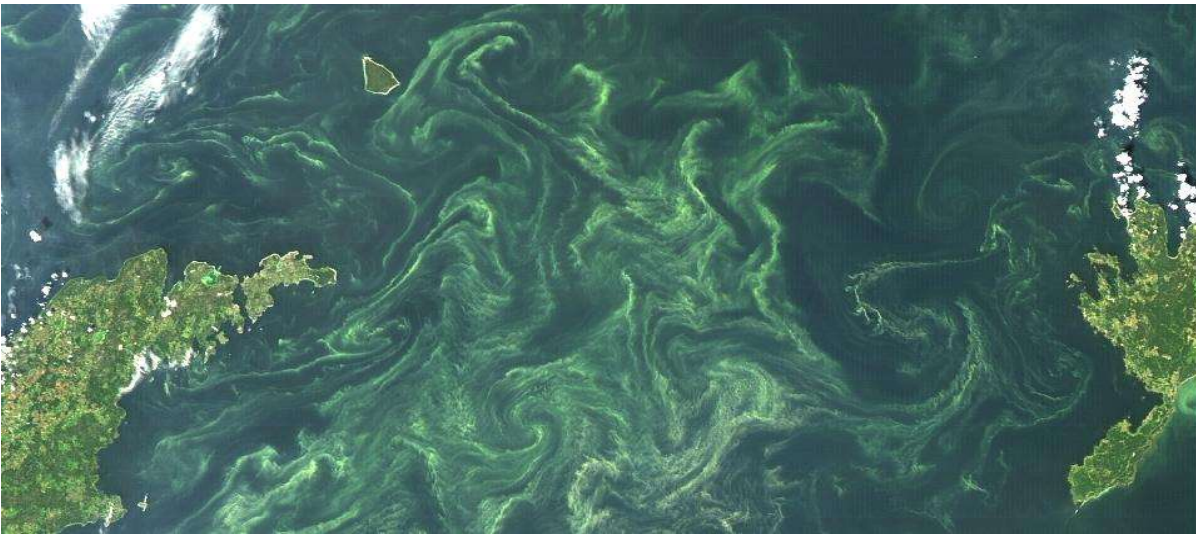
Niets te kiezen

De ontwerp-rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer vermeldt naast de huidige situatie maar liefst zeven alternatieven. Alle halen echter het getij via de Noordzee verder binnen en schenken geen aandacht aan de ontwikkeling van een estuarium. Ondanks het ruim ogende aanbod valt er eenvoudig niets te kiezen, want ze presenteren stuk voor stuk averechtse keuzes. Er worden geen reële keuzemogelijkheden gepresenteerd die bijdragen aan de doelen waterveiligheid, zoetwatervoorziening en estuariene dynamiek. De samenstellers van de ontwerp-rijksstructuurvisie hebben zich dan ook laten opzadelen met een onmogelijke opdracht.

Blauwalgen

Er is ons geen enkele onderbouwde reden bekend om het Volkerak-Zoommeer te verzilten.

Verzilting veroorzaakt er massale sterfte van flora en fauna. Een doorlaat in de Brouwersdam geeft vervolgens een beperkt getijde dat genivelleerd wordt door de waterstandschommelingen onder invloed van de zee en resulteert in een onstabiel getijdenmilieu. De combinatie van afstervende organismen, een teveel aan nutriënten, verstoring, gebrek aan doorstroming en doodlopende trajecten vraagt om overlast blauwalgen. Ditmaal worden dat plagen van zoutresistente blauwalgen, zoals die massaal kunnen optreden in de Oostzee.

Satellietfoto van zoutresistente blauwalgen in de Oostzee

Een gebrekkige MKBA

De bijbehorende MKBA (maatschappelijke kosten- en batenanalyse) van de rijksstructuurvisie doet zichzelf geweld aan doordat deze barst van vermoedens, onzekerheden en subjectieve voorspellingen. Ze geeft wel aan dat de aanleg van een getijdencentrale is onderzocht en niet rendabel is. Zonder overheidssubsidies zal geen enkele private partij de schouders onder een dergelijke centrale zetten.

Nationale noodberging

De rijksstructuurvisie stelt dat waterberging op de Grevelingen niet nodig is voor de waterveiligheid in de Rijn-Maasdelta, met als reden dat het niet kosteneffectief is. Men lijkt zich niet bewust van de beperkte capaciteit van het Volkerak-Zoommeer, de risico's die hier bij berging worden genomen en de schade die daarbij wordt aangericht. Beseft men wel dat een nationale noodberging in de Zuidwestelijke Delta van cruciaal belang is voor een klimaatbestendig Nederland en dat hiervoor alle beschikbare wateren ingezet behoren te worden?

Een nationale noodberging tussen de voormalige zeedijken en de dammen van de Deltawerken is de meest voor de hand liggende oplossing. Dit betekent dat Haringvliet, Grevelingen, Oosterschelde en Westerschelde op termijn met elkaar verbonden dienen te worden voor een maximaal waterbergend vermogen.

Water naar de zee

Er is sprake van grootschalig zoetwaterverlies bij de Nieuwe Waterweg.

Zodra besloten wordt tot aanleg van zeesluizen verandert de landelijke zoetwaterverdeling aanzienlijk ten gunste van een klimaatbestendig Nederland. Met nieuwe deltabeslissingen, die maatregelen voor de korte termijn koppelen aan een langetermijnvisie, wordt dan het merendeel van de huidige planvorming overbodig.

We mogen concluderen dat de ontwerp-rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer op de meest cruciale punten de plank mis slaat.

Tot en met 1 december 2014 kunt u nog uw zienswijze geven via www.platformparticipatie.nl/rgv.

Pijnlijk is dat er geen beroep mogelijk is tegen de definitieve rijksstructuurvisie. Vol ongeloof zal men zich later afvragen wat de Nederlanders toch bezielde heeft om dergelijke loze plannen te realiseren. Deze planvorming veroorzaakt slechts problemen en jaagt de gemeenschap onnodig op kosten. Ze kent alleen verliezers.

Wil Borm

Adviesgroep Borm & Huijgens – integraal waterbeheer november 2014

• Landelijk waterbeheer

• Actuele publicaties

- - [Rapport 2021: Naar een tweede kustlijn](#)
 - [2020 - Gelukkig kunnen we nog lozen](#)
 - [2020 - Toekomstvisie Borm & Huijgens](#)
 - [2020 - Een wereldwijd deltadilemma: vluchten of blijven?](#)
 - [2020 - Nederland moet weer water vast gaan houden](#)
 - [2019 - Dijkversterking met kunstgrasmatten](#)
 - [2019 - Het roer om](#)
 - [2019 - Klimaatbestendigheid in samenhang](#)
 - [2018 - Hoogste tijd voor een masterplan](#)
 - [2018 - Deltaprogramma ontbeert samenhangende toekomstvisie](#)
 -
 - [Samenvattende nota 2018: De urgentie van een plan voor een klimaatbestendig Nederland](#)

◦ Archief

- [2017 - Stappen naar klimaatbestendigheid](#)
- [2015 - Informatie n.a.v. motie Geurts](#)
- [2015 - Luizen in de pels](#)
- [2014 - Waar blijven de deltabeslissingen?](#)
- [2015 - Inspraak waterbeheerplannen 2016-2021](#)
- [2014 - Sluit de overheid de ogen voor waterveiligheid?](#)
- [2014 - Een tweede Deltaplan](#)
- [2014 - Gaat Nederland al polderend onder water?](#)
- [2013 - Overtuig dat het Deltaprogramma juist is](#)
- [2013 - Het DP2014, risicovol en miljardenverslindend](#)
- [2013 - Overhevelen evacuatietaken naar gemeenten desastreus](#)
- [2012 - Onsamenhangend beleid bedreigt toekomstig Deltaplan](#)
- [2011 - Nabeschouwing overleg 2009 - 2010](#)
- [2010 - Een samengaan met Plan Beaufort](#)
- [2010 - Vragen over landelijk waterbeheer](#)
- [2010 - Voorwaarden landelijk integraal waterbeheer](#)
- [2010 - Open brief nationale waterveiligheid](#)
- [2010 - Beschouwing MEMO Waterdienst](#)
- [2010 - MEMO Waterdienst 15 feb. 2010](#)
- [2009 - Inspraak ontwerp Nationaal Waterplan](#)
- [2009 - Herijking landelijke zoetwaterverdeling](#)
- [2009 - Stappenplan naar klimaatbestendig Nederland](#)

◦ Kust

- [2020 - Slimme kustversterking](#)
- [2019 - In memoriam Rob van den Haak](#)

- 2018 - [Een tweede kustlijn](#)
- 2018 - [De kustlijn gesloten](#)
- 2017 - [Investeert het Deltaprogramma verkeerd?](#)
- 2014 - [Drijvende golfdempers](#)
- 2011 - [Nieuwe natuur versterkt Afsluitdijk](#)

○ Plan Sluizen

- [2020 - In Memoriam Frank Spaargaren](#)
- [2016 - De kip met de gouden eieren](#)
- 2015 - [Redt Plan Spaargaren het Deltaprogramma?](#)
- 2014 - [De koers van minister Schultz](#)
- [2014 - Troonrede 2015](#)
- [2014 - Waterproblemen Randstad niet opgelost](#)
- 2013 - [Uitdiepen Nieuwe Waterweg bedreigt zoetwatervoorziening](#)
- 2011 - [Zout en zoet vragen om afsluiting Nieuwe Waterweg](#)

○ Natuur

- 2018 - [Vismigratie](#)
- 2016 - [Randstad met stukjes getijdennatuur](#)
- [2012 - De Flevodelta](#)
- [2012 - Gouden tijden voor natuurbeheer](#)
- 2009 - [Natura 2000](#)
- [2004 - Falend natuurbeheer](#)

• Zuidwestelijke Delta

• Actuele publicaties

- - [2020 - Dubbele dijken](#)
 - [2020 - Gebiedsagenda ZWD 2050](#)
 - [2020 - Bezinning ZWD in stroomversnelling](#)
 - [2017 - ZWD op de middellange termijn](#)
 - [2017 - Terug bij af](#)
 - [2016 - Door zee aangetast land](#)
 - [2016 - De gaten in het Deltaprogramma](#)
 - [2015 - Zeeland, zout, zouter, het zoutst](#)
 - [2015 - Zeegaten te ruim](#)
 - [2015 - Hoe de natuur vorm geeft aan de delta](#)

○ Archief

- [2015 - Participatie in ZWD onmogelijk?](#)
- [2014 - Een estuarium in de Zuidwestelijke Delta](#)
- [2014 - Maximale verzilting Zeeland dreigt](#)

- [2014 - Zinloos verzilten](#)
- [2013 - Waterberging Zuidwestelijke Delta](#)
- [2013 - Open de poort voor de trekvis](#)
- [2012 - Zeeland in balans](#)
- [2012 - Veiligheid Zeeland staat op het spel](#)
- [2012 - Maak de Deltawerken compleet!](#)
- [2012 - Het uitvoeringsprogramma ZWD rammelt](#)
- [2011 - Pluspunten van een S-bocht](#)
- [2011 - Visie de Levende Delta](#)
- [2010 - Estuariene dynamiek](#)
- [2011 - Ruim baan voor integraal waterbeheer](#)
- 2008 - [Zoete rivierstroom brengt leven](#)

◦ Westerschelde

- [2018 - De Westerschelde afsluiten met een dam?](#)
- [2017 - Natuurherstel Westerschelde, waan en mogelijkheden](#)
- [2016 - Westerscheldedam](#)
- [2014 - Maak geen gaten in een kwetsbaar land](#)
- [2014 - Plannen Westerschelde missen historisch perspectief](#)

◦ Oosterschelde

- [2020 - Doorstroming Oosterschelde](#)
- [2017 - Eco-economisch gebruik van de stormvloedkering](#)

◦ Grevelingen

- [2020 - Zoet Grevelingen voor Zeeland van levensbelang](#)
- [2020 - Een zoet of zout Grevelingenmeer?](#)
- [2020 - Verzoeten Grevelingen](#)
- [2018 - Gaten in de Brouwersdam](#)
- [2015 - Kokersluis biedt alternatief](#)
- [2014 - Planvorming Grevelingen en VZM kent alleen verliezers](#)
- [2014 - Inspraak Grevelingen en VZM](#)
- [2011 - Een inrichting voor de Grevelingen](#)

◦ Haringvliet

- [2011 - Ecologisch herstel van de Delta](#)
- [2011 - Zonder de Kier toch uitstekende kansen voor de trekvis](#)
- [2009 - Advies afsluiting Kier](#)
- [2008 - De Kier achterhaald](#)

◦ Volkerak-Zoommeer

- [2019 - Blijvend zoet Volkerak-Zoommeer, een ommekeer in het waterbeleid](#)
- [2016 - Verzilting Grevelingen en Volkerak is enorme beleidsblunder](#)
- [2016 - Keert Steenbergen het tij?](#)
- [2015 - Volkerak-Zoommeer geen probleemgebied](#)
- [2014 - Onheil VZM](#)
- [2012 - Het Volkerak-Zoommeer toch nog verzilten ?!](#)
- [2012 - Verzilting Volkerak-Zoommeer niet meer nodig](#)
- [2010 - Verzilten overbodig](#)

- **Biesbosch**

- [2010 - Toekomst van de Biesbosch](#)
- [2010 - Ondergang van de Grote Waard](#)
- [2010 - De Zuiderklip, een zwarte bladzijde](#)
- 2009 - [Inspraak Natura 2000 Biesbosch](#)
- [2008 - Het waterbeheer en de Biesbosch](#)
- [2007 - Een hart voor vogels](#)
- [1999 - Biesbosch en Haringvlietsluizen](#)

•

Algemene artikelen

- [Perspectief 2008](#)

•

Reportages

- [Beeldmateriaal](#)